

Відділ культури, туризму та культурної спадщини
Гайворонської районної державної адміністрації
Гайворонська центральна районна бібліотека
Організаційно-методичний відділ

Вогонь її пісень не згасять зливи літ

Методичні рекомендації до 145-річчя
від дня народження Лесі Українки

м. Гайворон, 2016

Є люди, як свічки, -
Згорають, відходять у небуття.
Є люди, як зірки, -
Горять, і світять все життя.

Зіркою такої величини є геніальна українська поетеса Леся Українка. 25 лютого Україна буде відзначати 145 років від дня її народження. Людина виняткової мужності і принциповості, духовної краси і мистецького обдарування, чиє ім'я овіяне особливою всенародною любов'ю.

Великий поет України і жінка з трагічною долею, вона увійшла в свідомість поколінь як символ незламності і боротьби. Здійснений нею життєвий і творчий подвиг прилучив Лесю Українку до когорти сильних духом.

Напередодні ювілею бібліотечні працівники району мають запросити своїх читачів у світ її мудрого, красивого і сильного поетичного слова.

З цією метою пропонуємо організувати та провести цикл заходів:

виставка-портрет «Леся Українка – геніальна дочка українського народу».

Цитата

Леся Українка - нетьмарна зірка
в очах потомків, її ім'я сяє й сятиме,
як висока алмазна чиста зоря.

Олесь Гончар

За розділами:

- Неповторний світ дитинства
- Поетичний відгомін долі у творчості
- Багатогранність інтимної лірики
- Світ казок
- Вона жива і вічно буде жити.

Віртуальна подорож «Лесиними стежками»;

Літературно-мистецька палітра «Хотіла б я піснею стати...»;

Літературно-поетичний урок «Хто вам сказав, що я слабка»;

Поетичний етюд «Поетеса зламу століть»;

Ювілейний портрет «Я в серці маю, те що не вмирає»;

Літературна вітальня «Хотіла б я піснею стати..»;

Літературно-музична пастораль «На перехрестях долі»;

Тематична година «Нехай мої струни лунають»;
Ювілейна мозаїка «Літопис життя та творчості Лесі
Українки»

Літературний портрет «Митті яскравого життя»;
Тематичний вечір «Довго щирими словами до людей
промовлятиму я»;

Свято поезії «Лесине слово крилате»;

Поетичний зорепад «Струни творчості Лесі Українки».

Цікавою для читачів книгозбірень району буде літературна
каварня «На лебединних крилах». Пропонуємо сценарій її
проведення.

(Тиха музика)

Наші вітання вам, шановні добродії! Приємно бачити серед
відвідувачів нашої кав'ярні шанованих гостей, вчителів та
учнів. Тобто всіх, хто є не байдужим до Лесиноного слова, до
творчого слова і, взагалі, до своєї землі, до майбутнього свого
краю.

(Представлення гостей)

Ви бачили, що наша кав'ярня має назву «На лебединних
крилах», і це не просто так, адже зі словом «лебеді» пов'язано
дуже багато:

- це і вірність (коханій людині, рідному краю);
- це і зміст життя («лебедина пісня» - хтось до неї йде все
життя і не може прийти, а хтось її співає весь час);
- це на лебединних крилах... сюди, до нас, слово душевне від
серця нестимем;
- це на лебединних крилах... сюди, до нас, сьогодні природа
весну принесла...

145 років – це мало для тисячоліття, це багато для життя
людини на землі, але це якраз для того, щоб вміти пам'ятати
тих, кого любимо, тих, хто своїм життям до зірок дорівнявся,
хто своїм талантом зумів зачепити найпотаємніші струни
людської душі.

Сьогодні ми зібралися в нашій кав'ярні для того, щоб ще раз
згадати високо поетичне слово Лесі Українки. Ви знаєте, я
переконана, що ліричні твори пишуться не розумом, а душею,
бо саме там і народжуються.

- Дівчатка, скажіть, а чим вам близька Леся Українка?
- Які її твори зачепили ваші струни душі? Чому?

(Читачі читають свої улюблені поезії)

Бібліотекар по черзі звертається до кожного із присутніх із запитаннями.

- Як змінилося твоє ставлення до творчості Лесі Українки з віком?

- Ти вже не раз на наших зібраннях читала її твори.

(Учениці читають свої улюблені поезії про поетесу)

- Ти вже неодноразово була учасницею конкурсу читців-декламаторів, присвяченому творчості Лесі Українки. Ой даруй, не тільки учасницею, а й неодноразовою переможницею.

(Показує грамоти, дипломи, призи)

- Скажи, за що любиш поезію взагалі?

- Чи пробувала сама писати?

- Який твір прочитаєш?

(Читає вірш)

Задумане, пережите, те, що обпікає душу, тривожить серце, дуже гарно можна виразити і через музику.

(Як оце зараз зробить _____ піснею «То моя земля»)

Далі прямує до наших гостей.

- Доброго дня!

- Щойно прозвучали поезії Лесі Українки і про неї, прозові твори. А які твори за жанром ви любляете?

- Якій тематиці надаєте перевагу?

- Чим близька вам творчість Лесі Українки?

- А чи не хотіли б ви поділитися своїми власними творами?

(Власні твори читають_____)

Дякую, ви були неперевершені!

Ну а зараз прямую до вас, (ім'я вчительки), ви, як кажуть у нас «ас».

- Що можете сказати про підростаючу зміну?

- Поділіться з нами вашими надбаннями, планами на майбутнє.

- Чим любляете займатися у вільний час?

(Запитання від починаючих поетів)

А улюбленою справою _____ є музика і співи. Вона хоче цій справі присвятити все своє життя. А вам дарує пісню «Мавка».

Щойно спали на думку рядки однієї відомої пісні, яку виконує Ніна Матвієнко:

Без коріння саду не цвісти,
Без коріння сохне все живе

Воно і справді так. Адже як би ми не хотіли, але сили всі наші від землі, від отчої землі. Вона нас зростила і силу дала. А вже далі від нас залежить, яке коріння пустимо, які плоди дамо, як пам'ять про предків збережемо.

Нехай же Лесині струни звучать завжди. Нехай вони допомагають нашим струнам бути настроєними, нести тепло й світло людям. Нехай разом звучать симфонією наших душ, створюючи вічність.

Для старшокласників можна провести літературну вікторину за творчістю Лесі Українки

1. Де і коли народилася Леся Українка?
2. Назвіть справжнє ім'я Лесі Українки.
3. Літературний псевдонім матері Лесі Українки.
4. З якого роду походила мати Лесі Українки?
5. Хто за освітою батько?
6. Чим особлива мати Лесі Українки?
7. Скільки дітей було у сім'ї Лесі Українки?
8. Якою дитиною була Леся?
9. З ким найбільше дружила Леся?
10. Який неологізм з'явився у Косачів, що свідчив про міцну дружбу Лесі і брата Михайла?
11. Назвіть псевдонім брата Михайла.
12. Де Леся здобула освіту?
13. Яка перша літературна спроба майбутньої поетеси?
14. Чому Леся Українка змушена була відмовитись від занять музикою?
15. В якій елегії поетеса передає біль розлуки з «давнім, любим другом»?
16. Назвіть мови, якими Леся Українка досконало володіла.
17. У якому віці і який підручник написала Леся для своїх молодших сестер?
18. У якому році і в якому журналі дебютувала в літературі Леся як поет-лірик?
19. Хто дав літературне ім'я Ларисі Косач?

20. Як називалася і де вийшла перша поетична збірка Лесі Українки?
21. Членом якого гуртка була Леся Українка?
22. Назвати поетичні збірки Лесі Українки та роки їх видання.
23. Який твір є вершиною драматичної майстерності Лесі Українки?
24. Кому присвячений цикл поезій «Сльози-перли»?
26. Оспівування краси рідного краю – тема якого циклу поезій?
27. Хто такий Сергій Мержинський?
28. Назвіть поезії, присвячені Сергію Мержинському.
29. Кому належать слова «Від часу Шевченкового «Поховайте та вставайте, кайдани порвіте» Україна не чула такого сильного, гарячого та поетичного слова, як з уст сеї слабосилої, хворої дівчини»?
30. На слова яких поезій і хто написав музику до цих творів Лесі Українки?
31. Де споруджено пам'ятники Лесі Українці?
32. На яких континентах світу побувала Леся Українка?
33. Перекладіть українською мовою назву вірша «Contra spem spero».
34. Назвіть основний художній засіб вжитий у цьому творі.
35. Представником якої літературної течії можна вважати Лесю Українку?
36. Де і коли померла Леся Українка?
37. Де поховано поетесу?

Використана література

1. Давидюк В. Позатекстова міфологічна символіка «Лісової пісні» // Дивослово. – 1994. – № 2. – С.6-9.
2. Корольок Н. Зорій довіку серед нас!..: Творчості Лесі Українки присвячується // Шкільний світ. –2006. – № 3. – С.7-8.
3. Лещенко Г.А. «Це талант сильний, мужній...»: До дня народження Лесі Українки // Позакласний час. – 2003. – № 3. – С.2.
4. Петреченко С.В. Іван Франко: нові штрихи до портрету (Методичні орієнтири) // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 30. – С.18-21.
5. Прокопечко Л. Живе слово // Шкільна бібліотека. – 2004. – № 1. – С.40-42.

6. Леся Українка. Вибрані твори. Ужгород: Карпати, 1988. – 246 с.: іл., портр.

Інтернет-ресурси

Леся Українка - сторінки біографії

http://www.aska-life.com.ua/ukr/people/Lesia_Ukrainka1.html

Енциклопедія життя і творчості Лесі Українки

<http://www.myslenedrevo.com.ua/studies/lesja/index.html>

Леся Українка

<http://www.ukrlit.vn.ua/biography/ukrainka.html>

Матеріал підготувала
методист ЦБС

В. Яровенко

Відповідальна за випуск
директор ЦБС

В. Рейниш